

Drenthe, mooi voor elkaar!

2019-2023

Voorjaarsnota 2022

Versie 3.0 Projectgroep Voorjaarsnota 2022

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Inhoud

Voorwoord	5
De drie grote opgaven	6
Financieel perspectief	10
Programma's	
• Besturen en samenwerken: kijkend over grenzen heen	12
• Stad en platteland: druk op de ruimte	14
• Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten	17
• Mobiliteit en bereikbaarheid	19
• Klimaat en energie	21
• Levendig en sociaal	23
• Middelen en mensen	25
Mooi voor elkaar	27

Voorwoord

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 constateerden enkele fracties in het Drents Parlement dat de Voorjaarsnota in de afgelopen jaren meer en meer was verworpen tot een besluitvormend document, waarbij uitgaven voor de komende jaren werden vastgelegd. In een door uw Staten aangenomen motie, riep u op van de Voorjaarsnota weer een ambitiesdocument te maken en voorstellen met financiële consequenties afzonderlijk aan te bieden. Deze uitgangspunten stonden centraal bij de totstandkoming van de laatste Voorjaarsnota van dit college van GS. In een periode waarin de wereld ingrijpend verandert.

In de afgelopen tijd hebben we meer dan ooit ervaren dat we, ook als overheden, snel en flexibel moeten kunnen inspelen op ontwikkelingen waar we niet direct invloed op hebben. Dat vraagt, soms ook in de besluitvorming, om een aanpak die we niet gewend waren. Terwijl de coronapandemie na twee jaar toch vrij definitief op zijn retour lijkt, leidt de oorlog in Oekraïne tot nieuwe zorgen. De geopolitieke instabiliteit in onze eigen Europese regio was tot begin van dit jaar onvoorstelbaar. De totale vernietiging van steden, de ontredde gezichten van de mensen die het geweld wisten te ontvluchten en de afschuwelijke beelden die dood en verderf laten zien, raken ons allen heel diep. Het is juist ook deze oorlog die ons onze eigen kwetsbaarheid toont. Bijvoorbeeld als het gaat om de afhankelijkheid in onze energie- en voedselvoorziening.

In de aanloop naar deze Voorjaarsnota hebben we een inventarisatie gemaakt van alle opgaven die we op ons af zien komen. Drie grote opgaven steken daar met kop en schouders bovenuit, namelijk de opgaven op het gebied van Energie & Klimaat, Wonen en Stikstof. Voor deze opgaven geldt bovendien dat ze nauw met elkaar samenhangen. En ze kunnen niet los gezien worden van een duurzame en toekomstbestendige economie. We hanteren geen bewuste volgorde in deze opgaven en rekenen ze alle drie tot de allerhoogste prioriteit. We realiseren ons dat we hier de komende jaren, ook financieel, zwaar op moeten inzetten. Een inzet die afhankelijk is van de mate waarin het Rijk bijdraagt en ondersteunt. Tegelijkertijd leggen deze opgaven een behoorlijke druk op de beschikbare ruimte in de provincie, waarbij ze ook nog eens met elkaar concurreren. Niet alles kan overal. Dat maakt dat we als provinciebestuur keuzes moeten maken wat, waar en hoe in de provincie een plek kan krijgen.

De oorlog in Oekraïne leidt tot een forse inflatie van met name grondstof- en energieprijzen. Samen met de krapte op de arbeidsmarkt zorgt dit voor stijgende kosten. We houden rekening met forse prijsstijgingen van bijvoorbeeld investerings- en onderhoudsprojecten in de infrastructuur en voelen daarbij een zware verantwoordelijkheid voor de Drentse economie, ook als het gaat om compensatie van gestegen kosten. Ook op allerlei andere terreinen zien we opgaven en zeker ook kansen op ons afkomen. De ambities in de verschillende programma's beschrijven we in deze Voorjaarsnota.

Vooralsnog hebben we daar de ambitie bovenop gelegd om financiële ruimte voor deze opgaven zoveel als mogelijk te zoeken binnen de bestaande begroting. Dat betekent ook dat we mogelijk andere prioriteiten moeten stellen en bepaalde zaken minder of anders gaan doen.

Om ervoor te zorgen dat de provinciale organisatie goed is toegerust om flexibel in te kunnen spelen op de strategische opgaven waar we voor staan, hebben we een organisatie ontwikkelingstraject in gang gezet. Daarmee denken we beter te kunnen sturen op datgene wat nodig is en bevorderen we het multidisciplinair samenwerken.

We geven in deze Voorjaarsnota de richting aan en gaan graag met u in gesprek over de opgaven, kansen en prioriteiten zoals wij die zien. Daar waar mogelijk en noodzakelijk, leggen we besluitvorming in de Begroting 2023 aan u voor. Of we brengen in 2022 in kaart welke opties er zijn om te herprioriteren binnen de provinciale begroting. Voor meer fundamentele keuzes voor de langere termijn bieden we ruimte aan een volgend college. Dat doen we met vertrouwen in onze samenwerking voor een nog beter en mooier Drenthe!

De drie grote opgaven

Onze samenleving stond al voor grote uitdagingen door de coronacrisis, maar provincies spelen ook een belangrijke rol in de totstandkoming en de uitvoering van de plannen, die vanuit het Kabinet met ons worden gedeeld. We zien dat in Nederland drie grote opgaven gaande zijn die allemaal invloed hebben op de ruimte. Deze opgaven kunnen niet los van elkaar worden uitgevoerd. Het gaat hier om het bouwen van woningen, het terugdringen van de stikstofuitstoot en daarmee herstellen van de natuur en het versnellen van maatregelen vanwege klimaatverandering. De komende jaren moeten we vragen beantwoorden als: hoe richten we de ruimte van onze provincie in? Waar kunnen nieuwe woningen gebouwd worden? Waar moet een nieuwe (spoor)weg komen? Hoe houden we onze natuur op peil? En waar kunnen boeren en bedrijven op een duurzame manier hun werk blijven doen?

De koers van het nieuwe kabinet is daarbij fundamenteel anders dan in het afgelopen decennium. Of het nu gaat om stikstof, natuur, energie, wonen en mobiliteit; vrijwel alle bewindspersonen zijn voornemens nationale doelen te stellen. De provincies krijgen vervolgens de opdracht (veelal in wetgeving) om hierover bindende en afdwingbare afspraken te maken met gemeenten, waterschappen en andere partners en resultaten te boeken. Lukt dit niet (of niet snel genoeg), dan sluit het rijk niet uit dat ze zelf ingrijpt of de beperkte rijksmiddelen inzet in provincies waar het gewenste tempo en de doelen wel worden gehaald. Daar waar er sprake is van stapeling van nationale doelen is het rijk voornemens zelf actief deel te nemen in visievorming, beleid en uitvoering. Deze kentering in de sturing, maar vooral ook de rol van de provincies noodzaakt ons om de sturingsfilosofie in de omgevingsvisie te herzien. De (over)grote druk van alle functies op de ruimte en niet altijd te combineren belangen, vraagt om bestuurlijke keuzes.

In deze Voorjaarsnota staan we stil bij deze opgaven, maar wel in relatie tot de inzet op andere beleidsterreinen. Omdat deze vanzelfsprekend mede de koers van de komende jaren gaan bepalen. Alle vraagstukken in onze provincie moeten integraal worden belicht en opgelost. De opgaven hebben invloed op ons financieel perspectief, op onze rol als provincie en ze zijn medebepalend voor het bijstellen of aanscherpen van ambities.

! Opgave 1: Wonen en bereikbaarheid

In Nederland is sprake van woningnood en dit kent ook een Drentse context, waarbij het gaat om te voorzien in extra nieuwbouw en om de herstructurering van de bestaande woningvoorraad uit te voeren. Met de gemeentelijke Woonvisies en de Drentse Woonagenda werken gemeenten en provincie aan de realisatie van tenminste 13.000 extra woningen in Drenthe in de komende 10 jaar. Het Rijk heeft de Nationale Woon en Bouw Agenda (NWBA) opgesteld met als doel de Woonopgave versneld aan te pakken. Het Rijk wil hiertoe prestatieafspraken maken met provincies, welke vertaald worden in regionale afspraken over woningproductie. In korte tijd (nog voor de zomer) moeten provincies en gemeenten een bidbook maken voor het Rijk dat in oktober moet leiden tot prestatieafspraken voor de provincie als geheel en wordt van de provincie gevraagd te sturen op de uitvoering. Met onze Woonagenda hadden we al de ambitie om in 10 jaar tijd netto 10.000 extra woningen te realiseren.

Met de plannen van het Rijk zoals ze er nu liggen, zien we dat we deze ambitie moeten verhogen. Daarmee weten we nu dat de voor de Woonagenda beschikbaar gestelde middelen onvoldoende toereikend zullen zijn. In de uitvoering spelen keuzes tussen doelgroepen (nieuwe eis van het Rijk is 30% sociale huur, 30% betaalbare huur en koop en 30% overig) en ruimtelijke functies een grote rol. Duidelijk is dat er jaarlijks provinciale cofinanciering voor onrendabele toppen nodig zal zijn. Ook zullen er middelen vrijgemaakt moeten worden om gemeenten te helpen de personele capaciteit op orde te krijgen en te houden in een (te) krappe arbeidsmarkt.

Met de Woonagenda, de motie Knelpuntenpot en het Impulsteam Wonen zijn de eerste stappen gezet. Het impulsteam Wonen is een team van experts en ondersteunt gemeenten, corporaties, marktpartijen en inwoners bij het ontwikkelen van plannen. Zo bereiden we woningbouwprojecten voor, zodat er altijd voldoende (betaalbare) woningen zijn of we ondersteunen woon-zorg initiatieven van inwoners of nieuwe vormen van collectief wonen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de woonopgaven en vragen om hulp van provincie en Rijk om haar personele capaciteit op orde te krijgen in een (te) krappe arbeidsmarkt. De noodzaak om vluchtelingen een veilige plek en huisvesting te bieden, vergroot de druk op gemeenten en de woningmarkt. Met het Impulsteam kunnen we een extra steuntje in de rug bieden om woonprojecten verder te brengen. Deze inzet, cofinanciering voor onrendabele toppen en meerjarige ondersteuning van gemeenten om haar personele capaciteit op orde te brengen, blijft nodig en kent een structureel/meerjarig karakter. Er zijn aanmerkelijke regionale verschillen. Zo gaat de opgave in de regio Zuidoost- Drenthe gepaard met sociaal-economische aandachtspunten en is er in de Regio Groningen Assen en Regio Zwolle sprake van een sterke verstedelijking. Met name het toevoegen van meer treinen op het bestaand spoor is cruciaal voor de woningbouw in Meppel, Hoogeveen, Beilen en Assen. Ook dat het kabinet hier middelen voor vrijmaakt uit de € 7,5 miljard die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor mobiliteitsmaatregelen die samenhangen met woningbouw. Voor de regio Zuid-Oost is het van groot belang dat we ruimtelijk gaan anticiperen op de komst van de Nedersaksenlijn. Door ruimtelijke visievorming en planning ontstaat er een meerjarenontwikkelperspectief. Gezien de relatief positieve uitkomsten van de MKBA die is uitgevoerd in het kader van het Deltaplan, zetten wij erop in dat bij een eventuele hernieuwde Regio Deal de Nedersaksenlijn een stevige positie krijgt.

Daarnaast moet rekening gehouden worden met natuurdoelstellingen -inclusief stikstofreductie- en klimaatbestendig en duurzaam bouwen. Woonwijken vormen een opgave voor de energievoorzieningen, maar kunnen ook bijdragen aan besparing en de opwek van hernieuwbare elektriciteit.

! Opgave 2: Klimaat en energie

We zien dat het klimaat verandert. De gevolgen hiervan zullen ons de komende jaren meer en meer gaan raken. In de recente IPCC-rapporten staat dat er snel meer inspanningen nodig zijn om de uitstoot van CO₂ te verminderen. Alleen dan kunnen de doelen uit het Klimaatakkoord van Parijs gehaald worden. Daarnaast is er nog de noodzaak om minder afhankelijk te worden van de fossiele energie uit het buitenland. De oorlog in de Oekraïne toont dat geopolitieke afhankelijkheid een enorme kwetsbaarheid is voor onze economie en onze veiligheid.

Een versnelling van de energietransitie is dus nodig en wij zien drie sporen waarop we deze in Drenthe kunnen versterken:

1. Waterstof wordt zowel nationaal als internationaal gezien als sleuteltechnologie van de energietransitie. Het is belangrijk om als Drenthe bij deze ontwikkeling aangehaakt te blijven en de koppositie van Noord-Nederland te verzilveren in economische ontwikkeling. Vooral ten aanzien van mobiliteit en industrie zijn er grote kansen en potentie voor Drenthe. We voorzien dat de komende jaren de behoefte aan ondersteuning van het bedrijfsleven zal groeien als gevolg van de (inter)nationale beleidsinzet¹ op deze techniek.
2. We voorzien dat onze rol ook verandert en het samenspel met gemeenten en de Drentse maatschappij om een andere inzet vraagt. Bijvoorbeeld: op sommige onderwerpen wordt een intermediaire of coördinerende rol gevraagd. Dit is ook om te voorkomen dat gemeenten inhoudelijk verzanden in de samenwerking aan de gezamenlijke doelen. Voorbeelden zijn: verduurzaming gebouwde omgeving, mijnbouw, energie-infra, etc. Een andere rol geeft op sommige onderwerpen deels ruimte, maar zal vooral een andersoortige inzet en middelen vereisen.
3. De uitvoering van de 'EnergieTransitieAgenda 2020-2023' is goed op stoom. Naast de hierboven benoemde redenen vragen ook het Regeerakkoord en het FitFor55 pakket om aanvullende structurele inzet van de provincie op de realisatie van de energietransitie. Naast de inzet voor particuliere woningeigenaren met lage inkomens of het vergroten van de waterstof- en groengas-productie als vervolgstappen op GZI/Emmen, is er nog de urgentie rondom netcongestie waardoor ontwikkelingen stil dreigen te vallen.

Het Drentse Energie- en klimaatbeleid is meer dan alleen de Energietransitieagenda. In het onderzoek naar de doorwerking en uitvoering van het Klimaatakkoord zien we dat we op het thema energie goed op stoom zijn, maar dat er bij andere onderwerpen nog het e.e.a. moet gebeuren. Hierdoor zal ook op andere thema's een verschuiving moeten plaatsvinden in het takenpakket. Een voorbeeld is dat bij de bedrijven die naar Drenthe worden gehaald niet meer de focus op de omvang ligt, maar op bedrijven met toegevoegde waarde op de voor ons belangrijke dossiers: energietransitie, wonen en stikstof. Ook zullen we bij het bedrijfsleven blijven inzetten op besparing en efficiency, maar het zal meer en meer gaan over nieuwe bedrijfsmodellen en het binden van bedrijven die duurzaam produceren, innoveren en de bestaande bedrijvigheid versterken. Een ander voorbeeld is Aanbesteding en Circulariteit. Door onze inzet hier te versterken voorzien wij de Drentse markt van prikkels tot innovatie en groei. Dit sluit goed aan bij onze economische koers, waarbij de focus ligt op slim, groen en met impact. Dit alles vraagt niet alleen extra inzet, maar ook herprioritering. Alleen op deze manier kunnen we in alle portefeuilles de benodigde slagen maken. Dit hoeft vaak geen (extra) geld te kosten, maar vereist vooral een andere manier van werken.

1 Bijvoorbeeld: REPowerEU: Joint European action for more affordable, secure and sustainable energy

! Opgave 3: Stikstof

De Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering (Wsn) is op 1 juli 2021 inwerking getreden. De Wsn verplicht provincies uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding een gebiedsplan op te stellen voor de gebiedsgerichte uitwerking van het landelijke programma stikstofreductie en natuur-verbetering. Elke provincie stelt via de gebiedsgerichte aanpak een plan op waarin zij per Natura 2000-gebied beschrijft hoe wordt bijgedragen aan de in de wet opgenomen omgevingswaarde. Voor deze omgevingswaarde is vastgesteld dat in 2025, 2030 en 2035 respectievelijk tenminste 40, 50 en 74% van de hectares met voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde (KDW) zijn gebracht. Het Kabinet heeft vervolgens het doel van 2035 (74% van de stikstof gevoelige natuur onder de KDW) vervroegd naar 2030. In het Koersdocument Drentse aanpak stikstof staan de kaders/uitgangspunten en opgaven voor onze gebiedsgerichte aanpak stikstof. Uitgangspunt in de uitwerking hiervan zijn (a) perspectief voor de landbouw, (b) een deugdelijk (financieel) instrumentarium en (c) duidelijke richtinggevende doelen. Het is noodzakelijk dat dit zijn plek krijgt in het Rijksbeleid om zo de regionale gebiedsplannen goed in te kunnen richten en uitvoeren. We hebben gebiedsverkenningen opgesteld en zijn gestart met de gebiedsgerichte aanpak. Met het besluit om middelen voor deze aanpak beschikbaar te maken, is een programmateam stikstof begonnen. Dit team werkt via gebiedsprocessen aan het maken van gebiedsplannen.

De komende jaren blijft een stevige inzet nodig op stikstofreductie (gebiedsaanpak en activiteiten vanuit VTH) natuur, water en klimaat. Onderzoek is ingezet naar het beter in beeld krijgen van de stikstofemissies van bestaande bedrijven in Drenthe. Hieruit zal naar voren komen dat er meer vergunningen op grond van de Wet natuurwetbescherming zullen moeten worden verleend. Daarnaast brengen we de latente ruimte in beeld, net als de omvang van de PAS-melders en andere relevante informatie die nodig is voor de aanpak stikstof en de gebiedsplannen. Het vraagt zowel om veel meer inzet aan de voorkant (de informatie ophalen en in kaart brengen) als aan de achterkant (vergunnen van activiteiten).

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

In het regeerakkoord is beschreven dat middels een Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) de uitdagingen ten aanzien van stikstof, water en klimaat integraal worden aangepakt. Hiervoor is een transitiefonds beschikbaar waarin tot 2035 cumulatief € 60 miljard (25 miljard voor stikstof en 35 miljard voor klimaat) beschikbaar komt voor deze brede opgave in het landelijk gebied. Onderdeel van het transitiefonds is 811 miljoen euro specifiek voor de KRW; dit wordt ingezet voor een grootschalig herstel van beekdalen op zandgronden. In de ontwikkeling en realisatie van het NPLG hebben de provincies als gebiedsautoriteit een belangrijke rol. Dit vraagt inzet en capaciteit van de provincies. Dat betekent dat provincies in 2022 en 2023 al te maken krijgen met voorbereidingskosten. Deze kosten hebben betrekking op structurele extra uitvoeringskosten voor de transitie van het landelijk gebied, op de voorbereidingskosten 2022-2023 van de provincies en het IPO en op de kosten van initiatieven uit de gebiedsprocessen in 2022 en 2023.

Financieel perspectief

Van 'overvloed' naar schaarste

De afgelopen jaren is er steeds sprake geweest van voldoende financiële ruimte voor het binnen onze autonomie in beperkte mate oppakken van nieuwe zaken. Daarbij ging het overigens vooral om activiteiten van incidentele aard, want de structurele ruimte was wel degelijk beperkt. Die structurele ruimte wordt nu ook beperkt door de sterk oplopende inflatie die zich momenteel voordoet.

In het verleden viel die mee en was er bijvoorbeeld geen grote behoefte aan indexering van budgetten, maar nu beginnen we de gevolgen van de inflatie echt te merken: met de bestaande budgetten kunnen we merkbaar steeds minder doen.

Deels worden de provincies daarvoor via de accessystematiek van het provinciefonds gecompenseerd, doordat de loon- en prijsontwikkeling onderdeel is van de normeringssystematiek. Maar de algemene uitkering uit het provinciefonds betreft maar een deel van de provinciale inkomsten. Een ander groot deel van die inkomsten bestaat uit de opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting en die opbrengst is niet geïndexeerd, zoals in het Coalitieakkoord is afgesproken. Dat betekent dat aan de batenkant de provincie achterloopt op de kostenontwikkeling. Die kostenontwikkeling doet zich wel voor, maar de budgetten in de ramingen volgen die nu maar zeer ten dele. Zo zijn bepaalde subsidies voor een deel geïndexeerd op basis van een meerjarig gemiddelde. Voor deze indexering wordt in 2022 nieuw/herijkt beleid ontwikkeld. Bij de loonontwikkeling volgen wij de provincie-cao. Wij lopen hier in onze ramingen niet op vooruit. Budgetten voor inkoop en investeringskredieten zijn momenteel niet geïndexeerd. Dat betekent dat verdergaande indexering op basis van toegenomen inflatiedruk financiële ruimte zal kosten.

De nu actuele schaarste leidt ertoe, dat wij voor het restant van de huidige bestuursperiode een onderscheid maken tussen die zaken die beslist nog op de rol moeten staan en die zaken die wij aan het volgende college ter afweging meegeven.

Het actuele financieel perspectief is terug te vinden in het samenvattende overzicht in de 1e Actualisatie 2022. Het financiële beeld ziet er dan voor dit moment als volgt uit.

Stand financieringsreserve (excl. resultaat Jaarrekening 2021):

Financieringsreserve	2022	2023	2024	2025
Saldo einde jaar voor mutaties (09 maart 2022)	62.172.966	60.486.341	60.824.716	61.163.091
Ottrekking Reserve	-1.000.000	-	-	-
Maatregelen tegen energiearmoede; Statenstuk 2022-49	-1.000.000			
Nieuw saldo einde jaar na mutaties	61.172.966	59.486.341	59.824.716	60.163.091

Stand vrije bestedingsruimte:

	2022	2023	2024	2025
Ontwikkeling vrije bestedingsruimte				
Stand van zaken tot en met de 5e wijziging van de begroting/PS vergadering 13 april 2022	3.354.285	4.983.440	3.851.779	2.536.733
Resultaat 1e Actualisatie (6e en 7e wijziging van de begroting 2022)	-607.057	69.092	63.779	2.867
Vrije bestedingsruimte na verwerking 1e Actualisatie 2022	2.747.228	5.052.532	3.915.558	2.539.600

Bij de 1^e Actualisatie vinden geen mutaties plaats op de Financieringsreserve. In de stand is nog niet het resultaat van de Jaarstukken 2021 verwerkt. Dat gebeurt pas na vaststelling van de Jaarstukken 2021 door Provinciale Staten.

Discussie over de uitkering uit het Provinciefonds

Momenteel loopt er een onderzoek naar een nieuwe verdeelsystematiek voor de algemene uitkering uit het Provinciefonds. Binnenkort wordt daarvan het rapport opgeleverd, inclusief een voorstel voor een nieuwe verdeelsystematiek. Dit voorstel zal vervolgens bestuurlijk worden gewogen. Het is nog niet te voorspellen wat de financiële gevolgen voor Drenthe zullen zijn. Gezien de (aanvankelijke) effecten van herzieningen van de verdeelsystematiek uit het verleden valt te verwachten dat de herverdeel-effecten niet in het voordeel van Drenthe zullen uitpakken. Over deze materie zullen wij het gesprek met uw Staten aangaan.

Een nieuw provinciaal belastinggebied

De aangekondigde herziene financieringssysteematiek voor de medeoverheden leidt tot onduidelijkheid over de situatie na 2025. Momenteel loopt een brede discussie over de financiële verhoudingen met en tussen provincies. Deze gaat naast de verdeelsystematiek van de algemene uitkering ook ten principale over het provinciefonds in relatie tot de andere inkomstenbronnen van de provincies, zoals een eigen belastinggebied en de financieringssysteematiek voor opgaven door bijvoorbeeld specifieke uitkeringen. De discussie over een eigen provinciaal belastinggebied zal naar verwachting niet vóór 2025 tot een nieuw provinciaal belastinggebied leiden. In de tussentijd wordt er wel compensatie verstrekt voor de gederfde opcenten op de MRB in verband met de vrijstelling voor elektrische voertuigen.

Een nieuwe financieringssysteematiek: verdere onzekerheid

Voor de financiering van de provinciale rol in de ruimte en financiering van de nieuwe opgaven lijkt vooralsnog gekozen te worden voor incidentele specifieke uitkeringen in relatie tot structurele kosten voor de drie prioriteiten van het Kabinet, de grote transities: stikstof/landelijk gebied, klimaat/energie en wonen/bereikbaarheid. Een keuze voor specifieke uitkeringen houdt in dat er voor de looptijd van de transities middelen worden beschikbaar gesteld, zonder eigen beleidsruimte voor de provincies en op incidentele basis.

Wij zijn over de financieringsstructuur in gesprek met het Rijk, onder meer ook in verband met de aangekondigde Contourennota van de minister van BZK. In deze Voorjaarsnota 2022 gaan wij daarom nu niet verder op deze kwestie in, maar binnenkort komen wij bij uw Staten terug over de ontwikkelingen omtrent de financiering van de lagere overheden.

Inmiddels hebben wij in de vorm van de "maartbrief" van het Rijk bij wijze van vooraankondiging enige informatie ontvangen over de gevolgen van maatregelen uit het coalitieakkoord die betrekking hebben op het gemeentefonds en provinciefonds. Er zijn nog diverse onzekerheden en een en ander kijgt pas definitief zijn beslag in de meicirculaire provinciefonds 2022, na de besluitvorming over de voorjaarsnota van het Kabinet. Vooralsnog hebben wij daarom geen aanleiding gezien om het financieel perspectief aan te passen.

Besturen en samenwerken: kijken over grenzen heen

PROGRAMMA 1

Door de coronacrisis hebben we gezamenlijk ondervonden dat we als Drenthe samen met onze partners werken vanuit verbinding en dat we elkaar ondersteunen en maatschappelijke initiatieven de ruimte geven. Samen met partners zoeken we altijd naar een goede balans. Meer dan ooit is dat voor de drie grote transities belangrijk om te blijven doen.

Mogelijk komen er veel nieuwe bestuurders in de Drentse colleges met meer lokale partijen. We willen samen met de nieuwe colleges van de gemeenten werken aan de opgaven in Drenthe. Het college van GS wil dit voorjaar enkele themabijeenkomsten voor de nieuwe colleges van Burgemeesters en Wethouders organiseren over de belangrijkste thema's, zodat we samen kunnen opkomen voor de Drentse belangen en mede vormgeven aan de belangrijke opgaven.

1.01 Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Ook in Drenthe was de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen 2022 net als in de rest van Nederland lager dan in 2018. Dit is een zorgelijke ontwikkeling.

1.02 Toezicht gemeentefinanciën

Gemeenten hebben nog steeds last van de negatieve effecten van het sociaal domein (voornamelijk Jeugd) en de gevolgen van coronacrisis. De financiële vooruitzichten zijn nog steeds onzeker.

Het komende jaar zal, financieel gezien, voor veel gemeenten in het teken staan van de besluiten die het nieuwe kabinet zal nemen op de lastige dossiers (Jeugd, WMO, opschalingskorting, herijking gemeentefonds) waarmee gemeenten de afgelopen jaren zijn geconfronteerd. De druk op de financiële positie van de gemeenten is slechts tijdelijk afgenomen. Gemeenten zullen naar verwachting het komende jaar nog wel een structureel sluitende begroting kunnen presenteren, maar dit zal niet het

geval zijn met de meerjarenramingen. Rond de zomer zal de minister van BZK komen met een Contourennota 'Financiering decentrale overheden' voor een stabielere financierings-systeem voor medeoverheden en het vergroten van hun autonomie. Hierbij wordt de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied betrokken. Deze systematiek zal in de komende periode met betrokkenheid van de koepels (VNG en IPO) worden uitgewerkt. Deze Contourennota zal ook de vraag moeten beantwoorden hoe om te gaan met de situatie vanaf 2026. Het tijdstip van verschijnen is echter te laat gezien de begrotingsprocedure bij gemeenten. BZK heeft aangegeven in overleg met de VNG en de provincies als financieel toezicht-houder de mogelijkheden te verkennen om de problemen op te lossen. Dit zal de komende periode opgepakt gaan worden. De afspraken kunnen van invloed zijn op de invulling van het financieel toezicht voor het komende jaar. Eventuele inzet van middelen moet komen uit reguliere middelen.

1.03 Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) die per 1 mei 2022 van kracht wordt, vraagt van de provincie om processen en informatie-huishouding goed op orde te brengen. Dit zal over een aantal jaren heen gefaseerd plaatsvinden, en is mede afhankelijk van

IPO-brede afspraken over tijdsfasering en vereiste techniek voor actieve openbaarmaking van informatie.

Op dit moment worden de volgende onderdelen met betrekking tot de Woo voorbereid:

1. Het aanstellen van een contactfunctionaris Woo;
2. De aansluiting op het landelijk platform PLOOI voor actieve openbaarmaking gecategoriseerde Woo;
3. De aanschaf van geautomatiseerde software.

1.04 Weerbare overheid

Ook Drenthe ontkomt niet aan het fenomeen ondermijning waarbij de onderwereld zich vermengt met de bovenwereld. Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) zet zich met alle partners in voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Dit vergt ook de nodige inzet van lokale en regionale overheden. Deze inzet was er vanuit de provincie in de afgelopen jaren al nadrukkelijk door actieve deelname van de commissaris van de Koning (cvdK) aan het RIEC. Door nog meer samen te werken, hetzelfde beleid op dit thema te voeren en consequent toe te passen worden Drentse overheden gezamenlijk weerbaar. Door meer bewustwording te creëren kunnen we ook de Drentse samenleving weerbaarder maken en zo ondermijning tegengaan.

Wet open overheid | 5 oktober 2021

Eerste Kamer akkoord met Wet open overheid

De Eerste Kamer heeft de Wet open overheid (Woo) [aangenomen](#). De wet treedt naar verwachting uiterlijk 1 juni 2022 in werking. Het kabinet moet dan het initiatiefwetsvoorstel eerst nog bekrachtigen. De wet gaat gelden voor alle bestuursorganen (overheidsorganisaties, inclusief Eerste en Tweede Kamer).

Stad en platteland: druk op de ruimte

PROGRAMMA 2

2.01 Perspectief voor de landbouw

De ontwikkelingen op het gebied van klimaat, stikstof en biodiversiteit hebben ook effect op de landbouwsector in Drenthe. Meer dan ooit is het belangrijk om het evenwicht te zoeken tussen natuur, landbouw en tegelijkertijd economisch- en toekomstperspectief te bieden voor eenieder die werkzaam is in deze sector. Dit vraagt om een goede samenwerking met landelijke en regionale partijen. Op landelijk niveau wordt het Nationaal Programma Landelijk Gebied daarvoor opgezet, waarbij het Rijk voor de uitvoering kijkt naar de provincie om op gebiedsniveau de opgaven te realiseren. Daarmee kunnen we de transitie in de landbouw ondersteunen. Voor wat betreft financiering van de beleidsopgaven zijn we afhankelijk van wat er aan middelen vanuit het landelijke transitiefonds voor de provincie Drenthe beschikbaar komt.

2.02 Programma Natuurlijk Platteland

Door de stikstofcrisis en de gevolgen van klimaatverandering is de urgentie om de natuur weerbaar te maken en biodiversiteit te herstellen steeds groter geworden. Het programma Natuurlijk Platteland is in 2022 geactualiseerd. Samen met onze partners in de verschillende deelprogramma's werken we gebiedsgericht aan klimaatbestendige, robuuste water- en natuursystemen

in Drenthe. Een gezonde bodem, zuiver water en schone lucht zijn van groot belang voor plant, dier en mens. Natuur en landschap dragen bij aan onze gezondheid, ons geluk, woongenot en vormen een fundament voor de Drentse economie. We gaan voor natuur die tegen een stootje kan, nu en in de toekomst. Beschermen, beleven en benutten zijn daar in balans. We gaan de komende jaren verder met waar we al mee bezig waren, namelijk uitvoering van de afspraken die we met het Rijk hebben gemaakt in het Natuurpact (2013). De taak tot afronding in 2027 van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is daarin verbonden met nationale en internationale verplichtingen vanuit Natura 2000, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Omdat de waterhuishouding de basis voor natuurontwikkeling is, leggen we in het Programma Natuurlijk Platteland de verbinding met het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 waar de KRW deel van uitmaakt. Met het Programma Natuurlijk Platteland geven we daarnaast uitwerking aan de ambities uit de Natuurvisie Gastvrije Natuur 2040.

Nieuw zijn de aanvullende afspraken die het Rijk en de provincies over het Programma Natuur hebben gemaakt. Het daarvoor opgestelde Uitvoeringsprogramma Natuur Drenthe

2021-2023 is onderdeel van de Drentse Aanpak Stikstof en wordt uitgevoerd binnen het Programma Natuurlijk Platteland. Wij zullen richting 2024 afspraken maken met het Rijk over de tweede fase van Programma Natuur 2024 – 2030. Dit houdt in dat we boven op onze huidige natuuropgave gaan investeren in structurele kwaliteitsverbetering van vooral stikstofgevoelige natuur in de provincie. Onze focus ligt op systeemherstel van het natuur- en watersysteem. Hierbij zoeken wij naar sterke verbanden tussen opgaven voor natuur, landbouw, klimaat en water. We versterken de biodiversiteit zowel in natuurgebieden als daarbuiten in het landelijk gebied. Dit zal in het Nationaal Programma Landelijk Gebied nader vorm krijgen.

Een van de afspraken in het nationale Klimaatakkoord (2019) heeft betrekking op extra vastlegging van CO₂ door het tegengaan van ontbossing en het aanplanten van bomen, bos en natuur. Rijk en provincies hebben daarvoor de Bossenstrategie (2021) opgesteld, die in Drenthe wordt uitgewerkt tot de Drentse Bomen- en Bossenstrategie. De uitvoering van deze strategie zal lopen via het Programma

Natuurlijk Platteland. In 2023 zullen we de actualisatie van ons grondbeleid afronden. Naast natuur en infrastructuur is grond ook een belangrijk instrument in de aanpak stikstof, daarnaast willen we grond als instrument ook breder inzetten voor onze andere beleidsopgaven.

2.03 Wonen

In de Nationale Woon- en Bouwagenda is aangegeven hoe het Rijk aankijkt tegen de woningbouwopgave voor de komende jaren. Duidelijk is dat het Rijk niet alleen meer regie gaat voeren, maar ook dat de provincies in een andere rol terecht gaan komen. Al voor de zomer moet de provincie komen met een eerste bod van het aantal en type woningen dat gebouwd gaat worden. Op 1 oktober worden deze “prestatieafspraken” vastgesteld. Waarna ze voor 1 januari naar concrete aantallen per gemeente moeten zijn doorvertaald. De opgave die er ligt om de opvang voor vluchtelingen te verzorgen, zit nog niet in deze aantallen. Het Rijk werkt momenteel met onderstaande opgave. Die is groter dan tot nog toe opgenomen in onze Woonagenda.

Figuur 1: Woningtekort en woningbehoefte

Provincie	Raming woningtekort		Toename woningbehoefte			Opgave 2021 t/m 2030			Raming woningtekort	
	2021		2021 t/m 2025	2026 t/m 2030	Totaal	Bruto nieuwbouw*	Raming sloop*	Netto uitbreiding	2031	
Groningen	6.200	2,2%	7.600	2.600	10.200	16.500	4.500	12.000	5.400	1,8%
Friesland	4.400	1,4%	8.200	4.300	12.500	15.300	4.500	10.800	6.000	1,9%
Drenthe	4.200	1,9%	4.600	2.700	7.300	9.900	3.000	6.900	4.700	2,0%
Overijssel	11.700	2,3%	19.000	13.000	32.000	41.600	7.100	34.500	9.800	1,8%
Flevoland	9.400	5,4%	16.200	14.800	31.000	35.400	800	34.600	6.500	3,1%
Gelderland	34.900	3,8%	44.100	32.900	77.000	94.900	10.000	84.900	28.300	2,8%
Utrecht	26.600	4,5%	39.200	37.300	76.500	92.700	7.400	85.300	19.300	2,9%
Noord-Holland	65.000	4,8%	86.400	71.000	157.400	199.800	23.900	175.900	50.400	3,3%
Zuid-Holland	67.600	4,0%	96.500	81.900	178.400	230.200	36.900	193.300	56.700	3,0%
Zeeland	0	0,0%	3.700	1.400	5.100	7.100	2.600	4.500	800	0,4%
Noord-Brabant	40.500	3,5%	59.100	44.300	103.400	130.600	11.200	119.400	26.700	2,1%
Limburg	8.800	1,6%	6.100	-1.400	4.700	18.400	5.900	12.500	3.800	0,7%
Nederland	279.300	3,5%	390.700	304.800	695.500	892.400	117.800	774.600	218.400	2,5%

* Nieuwbouw is inclusief transformatie en splitsingen; Sloop is inclusief functieverandering en samenvoeging van woningen.

In deze figuur is het aantal en aandeel woningen in harde plannen per provincie opgenomen. Harde plannen zijn plannen die, zonder wijzigingsbevoegdheid, door de gemeenteraad zijn vastgesteld en/of onherroepelijk zijn geworden.

Bron: ABF, Primos-prognose 2021

Het Rijk heeft tevens aangegeven dat als er de komende tijd en jaren onvoldoende wordt “doorgepakt”, ze medeoverheden wil gaan dwingen en aanwijzingen wil gaan geven op het gebied van woningbouw. Het mag duidelijk zijn dat dit een kentering is ten opzichte van de afgelopen jaren. Met de Woonagenda en het uitvoeringsprogramma hebben we een goede basis. We blijven inzetten op het ondersteunen en faciliteren van gemeenten. Maar er zullen structureel middelen vrij moeten worden gemaakt om cofinanciering te leveren voor onrendabele toppen. Ook zullen we meer en meer in de rol komen van eigenaar van prestatieafspraken met het Rijk en de noodzaak om oplossingen te vinden als dit niet snel genoeg gaat. Wat dat betreft verwacht het Rijk meer dan in de afgelopen jaren een meer regisserende en sturende provincie die aanspreekbaar is op de geboekte resultaten.

Met de gecombineerde middelen Woon- en Sociale Agenda, aangevuld met de middelen die Rijk en Provinciale Staten ter beschikking stellen, kunnen we de benodigde instrumenten inzetten. Dit wordt onderbouwd door de plankostenscan op de -samen met gemeenten- vastgestelde lijst van prioritaire woonplannen (ca. 100 plannen). De benodigde inzet betreft met name het Impulsteam Wonen en extra handen, waaronder projectleiders, voor gemeenten. Daarnaast zijn er een aantal subsidieregelingen. Dit betekent wel een extra beroep op ons team Wonen, om de rol van opdrachtgever en beleidsmaker goed in te kunnen blijven vullen. Dit team is de afgelopen tijd al uitgebreid. Alles wijst erop dat de gevraagde inspanningen structureel blijven, gezien de maatschappelijke behoefte aan wonen. Apart van de bezettingsvraag ligt er een vraagstuk rond de onrendabele top van woningbouwprojecten. In Drenthe wordt deze geraamd op ca. € 120 miljoen tot 2035. De verwachting is dat het Rijk aanvullende middelen ter beschikking stelt en dat lokale en regionale overheden gevraagd wordt om cofinanciering. Teruggebracht naar 2022 en 2023 en uitgaande van bijdragen van het Rijk en de gemeenten zelf, zou dit een vraag opleveren van € 4,5 miljoen voor financiering onrendabele top.

2.04 Rol in de ruimte: omgevingsvisie

De ontwikkelingen die hierboven zijn geschetst hebben verstrekken gevolgen voor het ruimtegebruik en het Drentse landschap. De verschillende onderwerpen grijpen op elkaar in en raken de belangen van veel verschillende stakeholders. Het huidige kabinet is merkbaar steviger aan het stuur ten aanzien van de ruimtelijke ordening. Ze stelt op nationaal niveau doelen en vraagt nadrukkelijk aan de provincies daarop te gaan sturen. Rijksdoelen worden (veelal in wetgeving) vastgelegd om zo bindende en afdwingbare afspraken te maken tussen Rijk en provincie. De provincie wordt gevraagd dit vervolgens

ook met gemeenten, waterschappen en andere partners te doen. De provincies worden door het Rijk gemonitord of er snel genoeg gewenste resultaten tot stand komen. Lukt dit niet (snel genoeg) dan sluit het Rijk niet uit dat ze zelf ingrijpt of de beperkte rijksmiddelen inzet in provincies waar het gewenste tempo en de doelen wel worden gehaald. Daar waar er sprake is van stapeling van nationale doelen, is het Rijk voornemens zelf actief deel te nemen in visievorming, beleid en uitvoering. Deze kentering in de sturing, maar vooral ook in de rol van de provincies, noodzaakt ons om de sturingsfilosofie in de omgevingsvisie te herzien. De (over)grote druk van alle functies op de ruimte en niet altijd te combineren belangen vraagt om bestuurlijke keuzes.

Dit houdt ook in dat binnen de huidige sturingsfilosofie de provincie meer regie zal moeten pakken, waarbij de inzet gericht blijft op het bieden van ontwikkelperspectief. Dit jaar werken we samen met een hiervoor opgerichte statenwerkgroep aan een procesvoorstel en inhoudelijke bouwstenen om te komen tot een andere sturingsfilosofie en een aangescherpte lange termijnvisie waarbij de schaarse ruimte optimaal moet worden benut. Wij werken aan het aanleveren van de nodige inhoudelijke bouwstenen voor de omgevingsvisie met aandacht voor herstructurering versus uitleglocaties voor woningbouw, ruimtelijk ordenen rondom Natura 2000 gebieden, omgaan met toenemende vraag naar verblijfsrecreatie en andere grote ruimtevragers. Helder is dat de kaders van het Rijk die eind 2023 op ons afkomen, voor een groot deel zullen bepalen welke keuzeruimte die we als provincie nog hebben.

Regionale economie en werkgelegenheid:

PROGRAMMA 3

3.01 Veel (on)zekerheden vragen om innovatieve oplossingen

De huidige ingewikkelde omstandigheden in de wereld vragen om een innovatief, flexibel en weerbaar bedrijfsleven. De uitdagingen waar we in Drenthe voor staan zijn groot. Na de coronapandemie zorgt de oorlog in Oekraïne voor veel problemen, nog naast de huidige inflatie en personeelskrapte. Dit vraagt nóg meer van ieders flexibiliteit en innovatief vermogen.

Tegen deze achtergrond zijn onze prioriteiten op het terrein van de regionale Economie voor de komende periode duidelijk. Koersvast en onder het motto: slim, groen met impact willen we samen met onze partners vanuit een gedeelde visie: de Economische Koers Drenthe 2020 -2023 en de bijhorende

uitvoeringsagenda's werken aan het toekomstbestendiger maken van onze economie én samenleving. Met kansrijke sectoren die passen bij het profiel van Drenthe. Zodat iedereen de kans heeft zijn of haar talenten te ontplooiën en te participeren in de maatschappij waarin technologische ontwikkelingen samengaan met voldoende aandacht voor bredere maatschappelijke aspecten.

Hierbij krijgt het stimuleren van het mkb in de transitie naar een duurzame en digitale economie extra de aandacht. Vooral verduurzaming in brede zin - van de industrie tot met de landbouw (eiwittransitie)- is een economische kans voor Drentse ondernemers. Drenthe is hiervoor uitstekend uitgerust op gebied van ligging, kennis en infrastructuur. In Drenthe zijn de lijnen kort en weten we elkaar makkelijk te vinden. Zo beschikken we mede door onze inzet over een divers innovatie- en kennisecosysteem, bestaande uit clusters, netwerken en hubs. Onze analyse die u vorig jaar van ons heeft ontvangen (Het Drentse innovatie- en kennisecosysteem in beeld) laat zien waar de kansen liggen. Waar partijen elkaar nog beter kunnen vinden, van elkaar leren, nieuwe specialisaties en innovaties tot bloei kunnen komen. Kijkend naar de energietransitie denken wij ook aan extra stimulering van energiebesparing bij

bedrijven, omdat juist hier grote stappen gezet kunnen worden. Dit geldt ook voor de ontwikkelingen op het gebied van waterstof.

Wij werken voortdurend aan het versterken van het innovatie- en ecosysteem met de ontwikkeling van de Regiocampus en de IT-hub (beiden ook gelinkt aan Universiteit van het Noorden). Trots zijn we op onze Drentse parels zoals het Groene Chemiecluster, NICE, Tech Hub Assen en de Health Hub Roden (HHR). De komende periode willen we het huidige ecosysteem verder versterken en tot bloei laten komen. Dat doen we door het stimuleren van cross-overs en leggen van nieuwe verbindingen om zo innovatiekansen te benutten. Daarbij heeft ook de ontwikkeling (innovatie) van arbeidsbesparende technologieën onze aandacht.

In het laatste jaar van deze collegeperiode kiezen we voor focus waar dat moet en intensivering en versnelling waar dat kan. We richten ons op dat beleid en die ambities, waar de provincie het verschil kan maken en waar een kleine interventie van de provincie een zo groot mogelijk rendement heeft en uiteindelijk zorgt voor economische groei en werkgelegenheid bij bedrijven.

3.02 Een circulaire economie biedt marktkansen voor Drenthe

Naast duurzaamheid lijkt ook een circulaire economie goed bij de Drentse ondernemers te passen. Deze levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan verduurzaming en de energietransitie maar blijkt volgens een recent onderzoek van TNO ook positieve gevolgen te hebben voor werkenden o.a. in de kleinmetaal en landbouw. Tegelijkertijd is het belangrijk om de vinger aan de pols te houden voor wat betreft het provinciale stimuleringsbeleid op dit terrein, mede in relatie tot de uitvoering van de groene economische agenda. De vraag die we de komende periode willen beantwoorden is: hoe kunnen wij als provincie bijdragen aan het circulair maken van materiaalstromen, de ontwikkeling van 'secundaire markten' en mentaliteitsverandering bij onze ondernemers en inwoners. Dit moet uiteindelijk ertoe bijdragen om de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen te versnellen.

3.03 Een goed vestigingsklimaat als fundament

We zien het vestigingsklimaat van de provincie Drenthe als één van de fundamenten om de doelstellingen uit de Economische Koers Drenthe 2020-2023 te verwezenlijken. Met de actualisatie van de Omgevingsvisie willen we meer regie krijgen op grote ruimtevragers en het beter benutten van bestaande bedrijven-terreinen. Dit betekent sturen op verplichte regionale afstemming, gefaciliteerd door de provincie met daarbij onderscheid tussen Noord, Zuidoost en Zuidwest Drenthe. We kijken daarbij o.a. naar clustering, stikstofruimte en of een initiatief bijdraagt aan regionale economische en maatschappelijke meerwaarde, de gevolgen voor

de energievoorziening, zuinig en intensief ruimtegebruik en goede landschappelijke inpassing.

3.04 Leven Lang Ontwikkelen blijft belangrijk voor werkgevers en werknemers

Technologische ontwikkelingen gaan steeds sneller en zetten bestaande verdienmodellen – en daarmee bestaande werkgelegenheid in het middensegment van de arbeidsmarkt – onder druk. Tegelijkertijd schept het ook nieuwe kansen. Daarbij gaat het niet zozeer om meer of minder werk, maar een andere invulling van de werkgelegenheid. De kansen die wij hiervoor zien hebben wij hierboven beschreven. Conform ons staand beleid op het terrein van Arbeidsmarkt en Onderwijs is het van belang om ervoor te zorgen dat de Drentse beroepsbevolking voldoende aansluit (o.a. via LLO) bij de behoefte van de nieuwe economie en wordt opgeleid voor de nieuwe banen die ontstaan op alle niveaus.

3.05 Flexibiliteit en fasering staan voorop

De grote maatschappelijke vraagstukken vragen om integrale afstemming, flexibiliteit en fasering. Om de transitie naar een meer duurzame economie te bewerkstelligen is het van belang om als provincie voor een realistische en ambitieuze groeistrategie te kiezen. Die vraagt om een balans tussen keuzes voor investeringen nu en financiële armslag om te kunnen reageren op (onvoorziene) ontwikkelingen straks. Flexibiliteit en fasering zijn daarom sleutelwoorden. Daarnaast vraagt de uitwerking en realisatie van deze strategie om een integrale aanpak. De hierboven geconstateerde ontwikkelingen maken onder andere een gecoördineerde inzet vanuit economie op het thema Europa nodig. Enerzijds om de beschikbare middelen/ fondsen te ontsluiten en anderzijds om de economische ontwikkelingen goed aan te laten sluiten op Europese kansen.

3.06 Verlenging Vitale Vakantie Parken Drenthe

Het programma Vitale Vakantie Parken Drenthe (VVP) is in 2019 van start gegaan. Vorig jaar is er een tussenevaluatie uitgevoerd waarin de voortgang tegen het licht is gehouden en aanbevelingen zijn gedaan voor de toekomst.

Conform de looptijd van het convenant hebben wij het voornemen om het programma te verlengen met twee jaar t/m 2024. Een besluit voor evt. verlenging na 2024 is aan het nieuwe college van Gedeputeerde Staten. Voor de extra benodigde middelen voor personele inzet en mogelijk ook aanvullende middelen voor de uitvoering van de maatregelen binnen het programma, kijken we naar de huidige Investeringsagenda. Het programma Vitale Vakantieparken Drenthe heeft naast behoud en versterking van een vitale verblijfssector raakvlakken met belangrijke thema's als wonen, natuur en energie. Daarnaast is binnen het programma aandacht voor sociale problematiek en de bestrijding van ondermijning en criminaliteit via het deelproject Naober.

Mobiliteit en bereikbaarheid

PROGRAMMA 4

4.01 Mobiliteitsprogramma

Eind 2020 is het Mobiliteitsprogramma Drenthe 2021-2030 vastgesteld. Dit bevat de hoofdlijnen voor het investeringsprogramma waar we als Drenthe op willen inzetten qua bereikbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. Het mobiliteitsprogramma is opgebouwd langs 5 pijlers, te weten:

1. Een toegankelijke en veilige bereikbaarheid in Drenthe: het verbeteren van de verkeersveiligheid door blijvende aandacht voor gedrag en investeringen in een verkeersveiliger infrastructuur. In de tweede helft van 2022 wordt het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV Drenthe) als uitvoeringsprogramma ter besluitvorming voorgelegd. Daarin zal een voorstel zijn opgenomen voor investeringen om de veiligheid op en van de Drentse wegen te vergroten.
2. Mobiliteit op Maat: Dit bevat het hubprogramma dat we samen met de provincie Groningen uitwerken, ontwikkelen en realiseren. Samen met het SPV Drenthe wordt het uitvoeringsprogramma Mobiliteit op Maat (MoM) opgeleverd. Het uitvoeringsprogramma MoM bevat voorstellen voor investeringen op, in en rondom hubs.
3. Fiets als duurzaam alternatief: als uitwerking van het mobiliteitsprogramma wordt dit jaar de Fietsagenda opgesteld. Meer mensen op de fiets, veiliger fietsen, een compleet fietsnetwerk en een aantrekkelijk toeristisch fietsproduct zijn de doelstellingen in deze pijler. De fietsagenda wordt ook samen met het SPV en het MoM opgeleverd. De fietsagenda bevat een investeringsprogramma voor de fiets (o.a. doorfietsroutes van en naar de HEMA-gemeenten en het verbeteren van de veiligheid op fietspaden).
4. Een adequaat openbaar vervoer: hier vallen onder meer de concessies van de bus en de trein Emmen-Zwolle onder. In de afgelopen twee corona-jaren is het Rijk de OV-sector tegemoet met een beschikbaarheidsvergoeding. Inmiddels is duidelijk dat deze afspraken tot het eind van dit jaar doorlopen. Maar voor 2023 is er nog geen oplossing, waardoor een oplopend meerjarig tekort dreigt. De komende jaren ligt er de opgave om de reiziger weer terug te krijgen in het OV.
5. Duurzame oplossingen en innovatie: de transitie naar duurzame mobiliteit is relatief nieuw en een extra opgave in het mobiliteitsdomein. Samen met de Drentse gemeenten is het RMP 1.0 (regionaal mobiliteitsprogramma) opgesteld. Hierin zijn onder andere zaken opgenomen waar we het komende jaar aan werken om deze transitie nader vorm te geven. Het betreft onder meer stimulering van duurzaam mobiliteitsgedrag, laad- en tankinfrastructuur, duurzaam grond-, weg- en waterbouw en zero emissie OV en publiek vervoer.

4.02 Deltaplan voor het Noorden

Samen met de andere noordelijke provincies, Flevoland en de NG4 is het Deltaplan voor het Noorden opgesteld. Dit plan biedt het Noorden meer mogelijkheden om volwaardiger aan de Nederlandse economie en samenleving deel te nemen. Dit leidt tot een hogere materiële welvaart in Noord-Nederland, een aantrekkelijker vestigingsklimaat en goede verbindingen met andere landsdelen, te weten de Lelylijn, de Nedersaksenlijn en verbetering van de bestaande spoorverbindingen tussen Emmen, Leeuwarden, Groningen en Zwolle. In het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet is een deel van de middelen opgenomen voor de Lelylijn. In maart 2022 is de MKBA (maatschappelijke kosten/baten analyse) opgeleverd; de Nedersaksenlijn scoorde hier relatief goed. Met onze partners is afgesproken om vol in te blijven zetten op alle 3 de onderdelen van het Deltaplan.

Een toename van de snelheid en robuustheid van het spoor tussen Groningen en Zwolle is van groot en blijvend belang;

vooral het tracé Meppel-Zwolle is kwetsbaar. Naast de versneling over bestaand spoor is voor Drenthe de Nedersaksenlijn (NSL) interessant. De NSL betreft de aanleg van een missing link tussen (Veendam –) Stadskanaal en Emmen. Dit biedt de oostzijde van Drenthe samen met de aansluitende delen van Overijssel en Groningen een betere aansluiting en ontsluiting. Dit gebied ligt relatief excentrisch en is matig ontsloten met het OV. Deze nieuwe lijn biedt kansen om economische verbindingen tot stand te brengen (Dutch Tech Zone), beter als arbeidsmarktregio te fungeren, centra voor onderzoek & onderwijs in Groningen, Zwolle en Twente te ontsluiten en zorginstellingen worden beter bereikbaar. Een betere aansluiting op het spoorse netwerk biedt daarnaast kansen voor de woningbouwopgaven in Zuidoost-Drenthe. In combinatie met de inzet op Emmen-Rheine ontstaat er een verbinding met het Duitse ICE-netwerk. Inzet op vervoer van mensen en goederen over spoor past in de transitie naar duurzame mobiliteit. Gelet op het belang van de NSL en de kansen die dit biedt voor (ZO)-Drenthe wordt voorgesteld om de komende jaren op dit dossier te acteren en volop inzet te plegen vanuit diverse disciplines.

4.03 Gevolgen Oekraïne-crisis

Drenthe is als wegbeheerder eigenaar van provinciale (vaar)wegen, fietspaden en kunstwerken. Dit vraagt regelmatig en planmatig onderhoud; daarnaast lopen en komen er plannen voor herinrichtingen, snelheidsaanpassingen of uitbreidingen. Naast krapte in de (arbeids)markt heeft de oorlog in Oekraïne geleid tot onzekerheden en/ of prijsstijgingen. De prijzen van grondstoffen zoals metaal, staal en asfalt stijgen; hetzelfde geldt voor brandstoffen. Dit zal mogelijk leiden tot aanpassingen of bijstellingen in de planning.

Klimaat en energie

PROGRAMMA 5

5.01 Versterking samenwerking met gemeenten

Zoals in deze Voorjaarsnota eerder genoemd, zijn de gelijke doelstelling van provincie en gemeente een goede reden om de samenwerking te veranderen en te versterken. Niet alleen om de gemeenten te ontlasten en inhoudelijk te verstevigen, maar ook omdat het realiseren van onze doelen hiermee effectiever en efficiënter gebeurt. Dit zal wel een verschuiving van interne taken tot gevolg kunnen hebben.

Een voorbeeld: wij denken dat onze inzet ten aanzien van de gebouwde omgeving (Expeditie Energieneutraal Wonen) afgebouwd kan worden. Tegelijkertijd is er de gelegenheid om deze kennis en het momentum dat de Expeditie heeft gecreëerd, om te zetten in gezamenlijke uitvoeringscapaciteit. Deze capaciteit werkt voor provincie en gemeenten aangezien de doelen van beide overheden in elkaars verlengde liggen. Dit is vergelijkbaar met de rol die de provincie neemt bij Wonen en de keuze om niet alleen aan te jagen maar ook bij gemeenten capaciteit beschikbaar te stellen.

5.02 Waterstof

Op het thema waterstof zetten wij onze huidige inzet voort. De vraag van industrie, MKB en gemeenten naar provinciale ondersteuning blijft groeien. Onze inzet wordt beperkt door

de beperkte financiële ruimte, maar blijft van belang om de initiatieven te ontwikkeling te brengen.

Recent is hierbij de nationale inzet op vergroting van de groengasproductie gekomen. Om de Drentse ondernemers hierin te ondersteunen, is op dit moment geen budget voorhanden. Met de bestaande middelen die nu in de Investeringsagenda beschikbaar zijn, kunnen we in 2022 nog een opstapje bieden, maar daarna zijn aanvullende middelen noodzakelijk. Het is voor de ondernemers van belang om zo snel mogelijk zekerheid te hebben dat de provincie ook de komende jaren ondersteuning kan blijven bieden.

5.03 Industrie en gebouwde omgeving

Het is belangrijk om te investeren in het behoud van de Drentse industrie door de grote energievraag en het gebruik van fossiele grondstoffen te verduurzamen. Niet alleen met behulp van waterstof (zie boven) maar ook transitie op basis van energiebesparing, innovatie en vergroening zijn mogelijk en noodzakelijk. De grootste opgave uit de RES is de verduurzaming van de warmtevraag van de gebouwde omgeving. Er zullen investeringsmiddelen moeten komen de onrendabele toppen voor de inzet van restwarmte, bodemenergie en geothermie weg te nemen.

5.04 Plannen voor de korte termijn

Om uitvoering te geven aan zowel de Energietransitieagenda als de Investeringsagenda is er de afgelopen jaren gebruik gemaakt van het bestaande programmabudget om structurele personele inzet te financieren. De last van deze 6 a 7 FTE's drukt dusdanig op het uitvoeringsbudget dat dit ten koste gaat van investeringen in projecten zoals hierboven beschreven. Het is noodzakelijk om voor de komende collegeperiode dusdanig te herprioriteren dat dit knelpunt wordt opgelost. Indien hierin niet wordt voorzien komt de realisatie van de doelen in gevaar.

Om alle particuliere huiseigenaren met een laag inkomen te ondersteunen is € 7.250.000,- nodig. Naar aanleiding van de statenmotie in december is € 1 miljoen vrijgemaakt voor een isolatieoffensief voor particuliere huiseigenaren met een laag

inkomen. Om die hele doelgroep te bedienen is in de komende jaren nog eens € 6.250.000 nodig. Binnen de Regio Deal Zuid-en Oost-Drenthe zijn er plannen in voorbereiding om daar € 4.500.000 voor beschikbaar te gaan stellen. Daarmee resteert er dus nog een mogelijke vraag van € 1.750.000 die op termijn om financiering gaat vragen.

5.05 Vooruitblik middellange termijn

De opgave op het gebied van klimaat en energie zal de komende tijd een centrale opgave in ons beleid worden. Wij werken hierin steeds meer samen met het Rijk en de gemeenten, zoals ook in het Regeerakkoord voorzien wordt. Nog dit jaar wordt in kaart gebracht wat de plannen zijn en wat daarbinnen bepalend is voor de te maken kosten. Wanneer er middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen - zoals de toegezegde middelen voor de 'uitvoeringskosten Klimaatakkoord' - kunnen wij een goede inzet in Drenthe bewerkstelligen.

Wij voorzien dat er in de nieuwe collegeperiode een extra investeringsbudget nodig is voor de volgende onderwerpen:

- Waterstof in de sectoren gebouwde omgeving, mobiliteit en industrie,
- Warmtetransitie in de gebouwde omgeving,
- Uitvoeringsorganisatie energietransitie waarin provincie en gemeenten de krachten bundelen
- Vergroening industrie.

Per thema is een substantiële inzet nodig om hierin te voorzien. De lijnen hiervoor kunnen voor de nieuwe bestuursperiode door het volgende college worden uitgezet. Dan zal ook duidelijk worden wat de inbreng vanuit het Rijk zal zijn en is het aan een nieuwe coalitie om te komen tot herprioritering en inzet van middelen.

Levendig en Sociaal

PROGRAMMA 6

We investeren als provincie al jaren in een levendig en sociaal Drenthe. We doen dit veelal met incidentele middelen. Met de middelen uit de Investeringsagenda werken we aan drie speerpunten:

1. Stimuleren van bewonersparticipatie op wonen en leefbaarheid;
2. Bevorderen van positieve gezondheid;
3. Verbeteren van de kansengelijkheid.

In 2023 herprioriteren we binnen de Sociale Agenda om met name de bovengenoemde speerpunten goed tot hun recht te laten komen. Hiermee blijven we flexibel werken volgens de gedachte van de Sociale Agenda en anticiperen we op ontwikkelingen in de samenleving.

6.01 Stimuleren van bewonersparticipatie

Het vertrouwen in de democratische rechtsorde staat onder druk. In het coalitieakkoord van Rutte-4 staat direct in het eerste hoofdstuk omschreven dat flink geïnvesteerd moet worden om het vertrouwen tussen burgers en overheid te herstellen. Eén van de speerpunten om dit te bereiken is: "We stimuleren op lokaal niveau mogelijkheden voor burgerparticipatie en burgerinitiatieven, zoals een uitdaagrecht waarbij mensen de mogelijkheid hebben om publieke taken over te nemen van de gemeenten,

met de publieke middelen die hiervoor nodig zijn." (Uit: Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst.) De opgaven voor Drenthe zijn in vergelijking met andere provincies extra groot ('dubbele vergrijzing', vertrek jongeren, ongelijke kansen etc.). Extra lobbykracht vanuit de provincie, samen met andere buurprovincies, is gewenst.

Onze regelingen voor het ondersteunen van lokaal initiatief, zoals Wijk-buurt-dorp initiatieven, Wooninitiatieven en Podium Platteland slaan goed aan. We investeren niet alleen in de concrete projecten, maar ook in netwerken en kennisdeling. Door zo voortdurend het vertrouwen te geven aan initiatiefnemers groeit het aantal Drenten dat zich inzet voor de eigen leefomgeving. We zien nu al dat deze inzet zeer succesvol blijkt. Daarom willen we dit een vervolg geven en bestendigen.

6.02 Bevorderen van positieve gezondheid

Het nieuwe kabinetsakkoord bevat goed nieuws voor de versterking van de publieke gezondheid en veiligheid. Zo streeft het kabinet naar structureel budget voor versterking pandemische paraatheid, het bevorderen van leefstijl (belasting op suiker en Btw-verlaging op groente en fruit) en expliciete aandacht voor preventie. Het Rijk wil ook stevig inzetten op

meer bestaanszekerheid en kansengelijkheid, waar gezondheid en inclusie indirect van kunnen profiteren. Deze punten en de bredere kijk op gezondheid sluiten naadloos aan bij het provinciale beleid ten aanzien van de thema's gezondheid en vitaliteit, en inclusie. Het Drentse Netwerk Positieve Gezondheid voor zorgprofessionals, het convenant Dementievriendelijk Drenthe, de projecten 'Alliantie Drentse Zorg met ouderen' en 'Drenthe samen gezond in beweging' van het Drentse zorglandschap zijn mooie voorbeelden van succesvolle samenwerkingsverbanden.

Door corona is het belang van een gezonde leefstijl alleen maar meer inzichtelijk geworden. Inzetten op positieve gezondheid en preventie draagt op de lange termijn bij aan een toekomstbestendige zorg in Drenthe en daarom willen we onze inzet hierop versterken.

6.03 Verbeteren van de kansengelijkheid

Inzet op het creëren van kansen voor kwetsbare burgers met specifiek inzet op kinderen en het verbeteren van de onderwijskwaliteit is al een belangrijke doelstelling binnen de huidige Sociale Agenda. De urgentie neemt echter toe om naast inzet op onderwijskwaliteit ook als provincie Drenthe sterker in te zetten op het bevorderen van kansengelijkheid in de directe leefomgeving van kwetsbare kinderen. Want waar je wieg staat, bepaalt nu te sterk je toekomst. Vanuit de provinciale opgave zetten we dan ook in op de integrale samenwerking tussen de school en directe leefomgeving van kinderen met als doel om kansengelijkheid verder te stimuleren voor alle kinderen in de provincie Drenthe.

Het project Kansen4Kinderen dat is gestart binnen de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe hebben we met de Sociale Agenda op kunnen schalen voor heel Drenthe. Hier blijkt de meerwaarde van de provinciale inzet. Met de Gelijke kansen alliantie Drenthe in samenwerking met het ministerie van OCW, Drentse gemeenten en onderwijsinstellingen bundelen we onze krachten voor de Drentse kinderen. Het project Kansen4Kinderen laat zien dat kinderen en hun gezinnen gebaat zijn bij de inzet van een kansencoach op school, waarmee zowel het kind als de ouders één aanspreekpunt hebben voor ontwikkelings- en opvoedingsvragen. Dit leidt tot een reductie in kosten omdat minder doorverwezen wordt naar specialistische jeugdhulp.

6.04 Fair Practice Code

In de cultuursector bestaat al een lange tijd een landelijke Fair Practice Code; een handleiding voor culturele instellingen en financiers om een eerlijke beloning voor cultureel werk als basis te nemen. In de huidige cultuurnota 2021-2024 is de Fair Practice Code niet expliciet opgenomen.

Ondertussen zien we dat de coronacrisis de positie van ZZP-ers in de cultuursector heeft verslechterd. ZZP-ers komen moeilijk rond en verlaten de sector. Dit kwam ook terug in de cultuurmonitor 2021 en het onderzoek 'Kunstenaars stoppen niet van K&C'. Met het Drentse culturele veld kijken we hoe we de Fair Practice Code in Drenthe kunnen implementeren met als uitgangspunt een eerlijk loon voor eerlijk werk.

De Fair Practice Code heeft te maken met de volgende provinciale beleidsopgaven:

- Cultuurnota
- Sociale Agenda
- Arbeidsmarkt

Het Rijk onderschrijft het belang van de Fair Practice Code, maar stelt hiervoor geen aanvullende middelen beschikbaar. In het coalitieakkoord staat: "We hebben daarbij aandacht voor het verbeteren van de arbeidsmarktpositie inclusief een eerlijk salaris voor makers in de gehele creatieve sector, van media en mode tot muziek. We stimuleren cultureel ondernemerschap."

De Drentse gemeenten hebben de Fair Practice Code (grotendeels) ook nog niet expliciet opgenomen in het beleid. Daarover willen we het gesprek gaan voeren via de VDG.

6.05 Cultuur na corona

De Drentse cultuursector heeft zich in coronatijd weten te redden door middel van wilskracht, flexibiliteit, inzet van vrijwilligers en medewerkers en met steunmaatregelen van het Rijk, provincie en gemeenten. Corona zal naar verwachting steeds minder een rol gaan spelen en het is de vraag of en hoe de bezoekersaantallen en de werkgelegenheid zich gaan herstellen. Wij gaan kijken hoe we de Drentse culturele sector kunnen ondersteunen bij duurzaam herstel. Hiervoor zijn nog middelen beschikbaar vanuit het Coronafonds Cultuur. De resultaten uit de Cultuurmonitor 2021 zullen we als startpunt nemen.

Mensen en middelen

PROGRAMMA 7

7.01 Organisatie Ontwikkeling

We leven in een sterk veranderende wereld. De maatschappelijk vraagstukken die elkaar in een hoog tempo opvolgen worden steeds groter en complexer. Dat vraagt ook wat van ons als provinciale overheid en van de inzet van onze medewerkers. Dat betekent dat wij wendbaar en flexibel antwoorden op nieuwe vragen moeten zoeken en dat onze organisatie daarop moet worden ingericht. Ook zien wij een arbeidsmarkt die sterk in ontwikkeling is, waarbij ook wij constateren dat invulling van vacatures nu en in de toekomst steeds lastiger wordt. Om voorgaande redenen vinden wij het noodzakelijk om een proces van organisatieontwikkeling op te starten.

Te beginnen bij een herijking van de structuur wordt bij de provincie Drenthe een proces van organisatieontwikkeling ingezet. Dat betekent dat wij twee belangrijke trajecten in werking hebben gezet:

1. Een structuurwijziging: Dat betekent dat we met een compacter management, met multidisciplinaire teams de strategische vraagstukken adresseren, oppakken en gaan uitvoeren. Het moet eraan bijdragen dat met een integrale aanpak de organisatie is toegerust op de grote transities.

2. Daarnaast starten we met een ontwikkeltraject: Hierbij ligt de nadruk op: cultuur, werken met heldere opdrachten, doelgericht en koersvast met passende samenwerkingsvormen, waarbij we aanspreken, bespreken, afspreken.

7.02 Digitale en toegankelijke overheid

Wij willen een stimulerende, transparante en toegankelijke digitale overheid zijn. Daarom is het van belang dat wij als provincie ook zelf digitaal transformeren. We gaan meer data-gedreven werken door data onderdeel te maken van de beleidsontwikkeling, bestuurlijke keuzes, besluitvorming en uitvoering. Met een lerende aanpak werken we toe naar een digitaal bewuste organisatie. Dit is tevens een belangrijk onderdeel van onze organisatieontwikkeling.

7.03 Personeel en organisatie

Ontwikkelingen in o.a. de wet op de loonbelasting maken het voor werknemers mogelijk om meer verlofuren te kopen en te sparen. Dit heeft mogelijk tot gevolg dat er een groter verlofstuwmeer komt.

Ook zijn er, mede als gevolg van de Covid periode, (tijdelijke) wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot het toekennen van vergoedingen voor thuiswerken/hybride werken, en

reiskosten woon-werkverkeer. De WIEG en WAZO maken het voor medewerkers mogelijk om meer verlofuren te sparen en te genieten voor aanvullend ouderschapsverlof. De huidige maatschappelijke ontwikkeling is dat er sprake is van een hoge inflatie. Het risico hierbij is dat deze inflatie als onderdeel van de onderhandelingen van de loonparagraaf in de cao worden meegenomen en tot hogere uitgaven zal leiden dan waar rekening mee wordt gehouden.

De arbeidsmarkt is sinds de jaren 50 van de vorige eeuw niet zo krap geweest en mede door de vergrijzing zal het steeds moeilijker worden om de juiste mensen aan te trekken. Dit, naast het feit, dat de meeste (semi) publieke organisaties met dezelfde opgaven van doen hebben. We vissen daarmee dus in een steeds kleiner wordende vijver.

Tegelijkertijd zullen we moeten investeren op het ontwikkelen van het huidige personeel omdat nieuwe vaardigheden moeten worden aangeleerd. Daarmee willen we het potentieel behouden en een aantrekkelijke werkgever blijven. Ook de vernieuwde arbeidsmarktstrategie, de acties die hieruit volgen en de financiële consequenties hiervan, worden daarvoor in kaart gebracht.

7.04 Drents Museum

De provincie Drenthe is eigenaar van de collectie en de gebouwen van het Drents Museum en draagt daarmee ook verantwoordelijkheid voor het museum. Het Drents Museum is één van de grote publiekstrekkingen in de provincie en heeft een unieke positie in het Drentse museumbestel. Het museum heeft de afgelopen jaren in de provincie, nationaal en internationaal een positie veroverd.

Helaas kampt het Drents Museum in de zuidgevel van de tentoonstellingszaal uit 2011 met problemen met vocht. Vanuit onze rol als gebouweigenaar werken we aan een oplossing daarvoor. Voor het verhelpen van de vochtproblematiek is extra financiële inzet nodig.

Gelet op het feit dat de gevel er toch al uit moet vanwege de lekkage, de stijgende bezoekersaantallen en vanuit nieuwe inzichten, heeft het museum een wens om een plus aan te brengen. Hiervoor zijn extra middelen nodig. Het museum wil een nieuwe entree realiseren, de entresol in de tentoonstellingszaal verruimen en het laden/lossen verplaatsen. Het museum heeft hierbij ook breder gekeken naar nieuwe looproutes van het station naar het museum via landgoed Overcingel. Wij steunen de ambitieuze plannen van het Drents Museum en zien ze als een unieke kans voor het museum, de binnenstad van Assen en de provincie Drenthe. Het museum wil zich de komende jaren ontwikkelen als portal van Drenthe.

Het Drents Museum heeft een prominente plek in de cultuurnota. De binnenstad profiteert van de meer dan 175.000 bezoekers per jaar die voor de tentoonstellingen naar Assen komen. Ook het Rijk en de gemeente schatten het museum op waarde en dragen allebei € 250.000 per jaar bij. Omdat we eigenaar zijn van de gebouwen van het Drents Museum zijn we nauw betrokken bij de ontwikkeling van het museum. Dit is anders dan bij andere musea en culturele instellingen in Drenthe. We zijn momenteel in gesprek met het museum over de kosten voor de gewenste uitbreiding. Om de ontwikkelingen rondom het Drents Museum in samenhang te kunnen beoordelen, zijn wij voornemens om dit jaar een separaat voorstel aan uw staten voor te leggen voor zowel het verhelpen van de vochtproblematiek als voor de gewenste uitbreiding.

7.05 Hybride werken

We werken samen aan de opgaven van Drenthe, zoeken de verbinding en leren van elkaar. Dit doen we duurzaam, tijd- en plaatsonafhankelijk; Het zogenoemde hybride werken. Het is een tijd waarin we met elkaar de nieuwe manier van werken ontdekken, maar we zijn blij dat we elkaar weer meer treffen op kantoor. Want wat was, is niet meer en wat gaat zijn, weten we nog niet precies. We hebben inmiddels stappen gezet. Zo is een studio gerealiseerd, zijn de kamers van bestuur en negen overlegruimtes ingericht met een digitale vergaderset.

De ontwikkeling van hybride werken gaat door. We willen de positieve ervaringen van het digitaal werken behouden, zoals de flexibiliteit die tijd- en plaatsonafhankelijk werken biedt. Het provinciehuis van de toekomst is voor ontmoeten, verbinden en (samen)werken aan de Drentse opgaven. Digitale middelen en het ontwikkelen van nieuwe manieren van (samen)werken faciliteren deze ontwikkeling. Dit zal een verdere impact hebben op de inrichting en faciliteiten en investeringen met zich meebrengen in de jaren die nog gaan komen.

Mooi voor elkaar

Deze voorjaarsnota geeft volop ambitie weer. Ambities in een tijd waarin we als provincie voor grote opgaven staan. Er is een complexe puzzel over de toekomst van Drenthe te leggen. De druk op de ruimte is enorm. Dit vraagt creatieve en slimme oplossingen, maar ook om veel contact met onze inwoners, ondernemers en andere maatschappelijke partners. We zijn en blijven in goed gesprek ook als de belangen soms uiteenlopen. De afgelopen twee jaar en nu nog steeds hebben we goed gemerkt hoe weinig invloed we hebben op gebeurtenissen van buitenaf. De werkwijze om in de Voorjaarsnota onze ambities op een rij te zetten, zonder daar direct middelen, laat staan dekking aan te koppelen, is ons goed bevallen. We gaan daarover dan ook graag het gesprek met u aan en zijn uiteraard benieuwd of u onze ambities deelt. Ook in het laatste jaar van deze bestuursperiode gaan we vol enthousiasme de opgaven en uitdagingen aan. Dat doen we vanuit de wetenschap dat we het voor elkaar en met elkaar doen in Drenthe. We hebben een prima samenwerking en korte lijnen met de Drentse gemeenten. We helpen de gemeenten waar we kunnen, met het verbeteren van de binnensteden, herstructurerings- en woningbouwopgaven.

Het gaat in economisch opzicht redelijk goed met de provincie, de werkloosheid is laag en toeristen en bedrijven weten ons goed te vinden. Wel moeten we alert blijven op signalen over de gevolgen voor inwoners en ondernemers naar aanleiding van de Coronapandemie. We zijn trots op de getoonde veerkracht van ondernemers in alle sectoren. Want juist in de onzekere tijden zijn mooie initiatieven tot stand gekomen. Zo is er nieuwe natuur aangelegd, is de N34 gedeeltelijke verdubbeld, zijn ondernemers geholpen om circulaire ambities waar te maken en zijn in dorpen en wijken wooninitiatieven van de grond gekomen. We staan als wielersprovincie goed op de kaart met in juli het derde NK en volgend jaar het EK Wegwielrennen. En met de trots van Drenthe, FC Emmen, terug in de eredivisie, hebben we het helemaal mooi voor elkaar!

We gaan het komend jaar niet alle problemen oplossen, dit gaat gepaard met vallen en opstaan en we weten dat we niet altijd met elkaar zullen eens zijn. Maar wij houden voor ogen dat we voor de inwoners van Drenthe ons beste beentje voor blijven zetten om de provincie na deze bestuursperiode goed over te kunnen dragen aan een nieuw college.

College van Gedeputeerde Staten

